

kake neizrekljive strahovitosti so počele obdivjane turške druhalj, kadar so krvavi reki enako poplavlile slovenske pokrajine, tu morile, ropale, požigale, skrunile in opustoševale vse, kar jim je prišlo v njihove — ne rečeno preveč — satanske kremplje. Da bi se takim navalom postavil močni in krepki jez, zaukazal je avstrijski cesar Rudolf II. zgraditi ob istoku reke Korane v Kolpo trdnjavo, katero je vtemeljil in v njegovem imenu zidati pričel v dan 13. julija (po Valvazorju 10. julija) 1579. avstrijski nadvojvoda Karol, in zarad tega je bila ona njemu v čast nazvana Karlovec. V stalni spomin, komu v upor postavila se je trdnjava, zakopalo se je pod njene temeljne zidine 900 turških mrtvaških glav. Čez 15 let (meseca rožnika 1594) prejel je Karlovec svoj krvavi krst. Čisto nepričakovano prihrulo je pred njega 15.000 Turčinov, katere je pa trdnjavski poveljnik Andrej Turjaški s pomočjo hrvatskih vojskovodij Oršič-a, Gregorianec-a, Ratkaj-a in Vojkovič-a hrabro zapodili v beg. Koj čez 4 leta na to (1598) privlekla se je zopet velika turška vojna pred Karlovec, a tudi to je po sporočilu hrvatskih zgodovinarjev poslal tedajni trdnjavski poveljnik, hrabri general Lenkovič s svojo pogumno posadko s krvavimi buticami domov. Da je pa cesar Rudolf tudi v drugem, materielnem oziru skrbel za Karlovec, svedoči nam to, da je stanovnikom podelil (24. sept. 1581) nekaj posebnih predpravil (privilegij); zlasti dovolil jim 3 sejme in tedenski tržni dan. To ostalo je Karlovcu do danes, tržni dan (vsaki petek) je menda do malega edino dobro, ki donaša stanovnikom vsaj nekoliko dohodkov.

(Dalje sledi.)

Poučni in zabavni drobiž.

Kuratorij Pestalozzijske ustanove na Dunaji je dovolil 400 kron za najboljšo razpravo o tem, kake posledice bode imele v pedagogičnem in socialnem oziru to, da se nastavlja ženske učne moči. Dotične razprave vložiti so do konca leta.

Ruski trgovski list v Ameriki. Rusi v Ameriki začno izdajati svoj trgovski list. Urednik mu bode O. W. Maddaus, kateri je rojen v Rigi. Pred dvajsetimi leti se je on preselil v Ameriko in si pridobil severoameriško državljanstvo.

Kokosova palma. Število kokosovih palm na vsem svetu se ceni na 280 milijonov. V srednji Ameriki je 404.700 hektarov gozdov kokosovih palm. Samo na otoku Cejlonu je 203500 hektarov taci gozdov. Samo s Cejlona se izvozi na leto za 9 milijonov goldinarjev vrednostij produktov kokosove palme. Slednje leto se na Angleško pripelje 5—6 milijonov komadov kokosovih orehov, ki tehtajo pet do šest tisoč ton, poleg tega pa še za tri milijone kokosovega olja.

V zverinjaku v Dublinu se je v 30 letih skotilo 159 mladičev. Od teh so jih 109 prodali za 400.000 gld., dočim jih je osem ostalo v zverinjaku, drugi so pa poginili.

Kitajske dvorne dame v Evropi. Pet kitajskih dvornih dam se je pripeljalo v Berlin, da bodo proučevale evropske dvorne šege, da se vpeljejo pri kitajskem dvoru. Jeden nemški baron in njegova soproga pa že v Pekingu učita evropske dvorne šege.

Zginjajoči otok. Otok Sae na vzhodu Nove Škotske zginjava. Še pred dobrimi desetimi leti je bil otok 64 kilometrov dolg, sedaj je pa še jedna polovica. Na tem otoku so

bili zgradili tri svetilne stolpe, ali dva teh stolpov sta se že pogreznila v morje, tretji še stoji in se tudi najbliž pogrezne, ker se zemlja pod njim znižuje. Otok se torej kmalu skrije v morje, le ladije bodo potem zadevale vanj.

Novice.

Osobne vesti. Župnija Šmartin pod Šmarno goro je podeljena ondotnemu provizorju gosp. Mihaelu Trčku; župnija Motnik pa g. Jerneju Zupancu, dosedaj farnemu upravitelju v Polšniku. — G. Jak. Pokoren, kapelan v Poljanah nad Loko, pride za administratorja v Polšnik in na tega mesto pride semeniški duhovnik g. Janez Kromar. Semeniški duhovnik Aloj. Stroj pride v Črni vrh nad Idrijo.

— **Smrt v cesarski hiši.** Dne 12. t. m. je umrl vojvoda Emanuel Bavarski, najmlajši brat naše presvite cesarice.

— **Volilo cesarju.** V Mostah v kamniškem okraju umrla je lansko jesen gostačinja Uršula Keržel, ki je zapustila pet goldinarjev cesarju. Nj. Vel. je blagovolilo vzprejeti to dedščino ter odredilo, da se izroči Najvišji zasobni blagajnici.

— **Požar v cerkvi.** V zakristiji župne cerkve v Bohinjski Bistrici, nastal je v torek minolega tedna ogenj in napravil do 700 gld. škode, ker je uničil več cerkvene oprave.

— **Izlet** napravi pevski zbor „Glasbene Matice“ v Ljubljani v nedeljo dne 18. t. m. v Kamnik.

— **Častnim občanom** imenoval je občinski zastop v Trnovem pri Gorici svojega rojaka, visokorodnega gosp. bar. Andr. Winklerja bivšega dež. predsednika za Kranjsko.

— **Odlikovanje.** Gosp. Filip Abram, rod. primorski Slovenec, ministerski svetovalec pri pravosodnem ministerstvu je odlikovan z viteškim Leopoldovim križem.

— **Umrl** je v Radovljici dne 14. t. m. gostilničar in posestnik g. Matija Klinar, star še-le 32 let. — V Ljubljani je umrl znani slovenski žurnalst g. Albin Arko.

— **Hinko Kavčič** †. Neizprosna smrt ugrabila nam je zopet vrlega rodoljuba. Umrl je po kratki bolezni dne 11. t. m. popoldne v Razditem g. Hinko Kavčič, nadžupan hrenoviški, deželni poslanec in posestnik v lepi moški dobi star še-le 46 let. Pogreb vrlega pokojnika minoli torek popoldne bil je prav veličasten, dokaz, da so pokojnika spoštovali. Pogreba udeležil se je tudi g. okr. glavar postojnski in mnogo županov iz Notranjske. Od dež. posl. so bili navzoči gg.: Lenarčič, Lavrenčič, dr. Papež, ki je zastopal deželni odbor in dr. Vošnjak, ki je zastopal klub narodnih dež. poslancev in v imenu tega položil na rakev krasen venec s trakovi in napisom: „Klub narodnih dež. poslancev — svojemu vrlemu tovarišu“. Pokojnik bil je prav marljiv in vesten zastopnik v dež. zboru. Bodi mu blag spomin!

— **Nove maše v ljubljanski škofiji** bodo letos darovali ti-le gg. bogoslovci: France Božič iz Loškega Potoka v Idriji dne 16. julija; Vinko Čibašek iz Kranja v Kranju dne 16. julija; France Dimnik iz Jarš pri sv. Petru v Ljubljani dne 23. julija; Alojzij Jaklič iz Srednje vasi pri Kočevji v Srednji vasi dne 23. julija; Karol Jaklič iz Kriške vasi v Višnji gori dne 23. julija; Fran Juvan iz Škofje Loke v Škofji Loki dne 16. julija; Viktor Koechler iz Ljubljani v nunski cerkvi dne 30. julija; France Krevs iz Biške vasi v Mirni peči dne 16. julija; Anton Lavrenčič iz Vrhpolja na Vrhpolju pri Vipavi dne 30. julija; Janez Legat iz Breznice na Breznici dne 23. julija; Anton Medved iz Šentvida v Šentvidu na Dolenjskem dne 16. julija; Anton Poljšak iz Vipave v Ljubljani v stolni cerkvi dne 16. julija; Gašpar Porenta iz Virmaš v Stari Loki dne 16. julija; Tomaž Rožnik iz Horjula v Horjulu dne 23. julija; Matija Kastelec iz Pod-

grada v Podgradu dne 23. julija; Jožef Koblar iz Sele v Selcih dne 23. julija; Valentin Marčič iz Boh. Bistrice v Boh. Bistrici dne 16. julija; Anton Mlakar iz Železnikov v Ljubljani pri sv. Jakobu dne 16. julija; Ignacij Nalrah iz Zatičine v Ljubljani v Alojzevišču dne 16. julija; Stanislav Peharec iz Tržiča v Tržiču dne 23. julija; Janez Rihtaršič iz Sele v Selcih dne 23. julija; Rafael Winkler iz Idrije v Idriji dne 23. julija; Fran Žužek iz Lašč v Vodicaх dne 23. julija.

— **Iz Hrvatske.** Dne 13. t. m. slavil je dr. Ante Starčević svojo sedemdesetletnico. Združena hrvatska opozicija je v to proslavo napravila istega dne veličasten banket. — Truplo rajnega grofa Janka Draškoviča, prvaka, ilirca in utemeljitelja „Hrvatske Matice“, ki je bilo pokopano v Gorenji Radgoni, prepeljali so v Zagreb in je na ondodnem pokopališču najveličastneje pokopali.

— **Novi koleki** vvedo se z dnem 1. avgusta in so dosednji le še do 31. julija t. l. veljavni.

— **Veliko pitališče** za prašiče napravi v Mostah pri Ljubljani posestnik in trgovec g. Elija Predovič. V tem pitališču bo prostora za 1000 prašičev.

— **Novo pošto** slednjič vendar dobe v Rovtah nad Logatcem; poroča se namreč, da se je ista dovolila.

— **Nov kamenit most** sklenila je mestna občina kamniška postaviti namesto sedanjega lesenega, ki veže mesto s Podgoro in Novim trgom.

— **»Glasbena Matica«** napravi v soboto dne 17. junija t. l. ob 1/2 8 uri zvečer v redutni dvorani šolski koncert, pri katerem bodo sodelovali le gojenci glasbene šole.

— **Izpred porotnega sodišča ljubljanskega.** V zadnjem zasedanju bili so še obsojeni: France Ažman iz Podbrezja zaradi uboja na štiri leta težke ječe, Marija Wohlmuth iz Ljubljane zaradi goljufije na 18 mesecev ječe in Janez Zupančič, Henrik Strgar ter Jož. Gosar vsi zaradi izdavanja ponarejenih srebrnih goldinarskih tolarjev in sicer prvi na dve leti, drugi na poldrugo leto in tretji na edno leto težke ječe.

— **Nova župnija.** Naučno ministerstvo je dovolilo, da postane kapelanija Planina pri Vipavi samostojna župnija.

— **Nevihta,** kakoršno malo kdo pomni, napravila je minoli pondeljek okrog Kranja in deloma po sorškem polji ter okrog Ljubljane nepopisno škodo. Mej strašanskim viharjem padala je jako debela toča in v toliki množini, da jo je bilo še drugo jutro videti cele kupe in je v nekaterih krajih pobelila naravno, kakor da je zapadel sneg. Uničena je vsa žetev in zastonj je bil trud ubogih poljedelcev. Žito, ki bi bilo pričelo že kmalu zoreti, treba bode malone vse pokositi. V Tomačevem ubila je strela tri otroke. Bili so ob viharju na polju, se zatekli pod hrast, v katerega je pa tresčilo in ubilo vse tri. Nad Šent Vidom, v Vižmarjih, Šmartnem, v Medvodah in tudi okrog Smlednika ni bilo toče, kar je vsekako čudno, ker je vihar prišel od gorenjske strani. Na ljubljanskem barju in proti Viču in Dobrovi ni bilo pa še dežja veliko; tudi okrog Device Marije v Polji ni bilo hudo. Najhujše prizadeto je šišensko polje in ljubljansko polje za sv. Krištofom ter posavsko polje pripadajoče vasem Ježca, Stožce, Tomačevo i. t. d. — Poroča se tudi iz Savinjske doline na Štajarskem, da je ta dan toča po nekaterih krajih vse potolkla. — V torek popoldne bila je zopet manjša nevihta prišedša od severne strani, ki je po nekaterih krajih baje napravila mnogo škode. V Selih pri Šmarji ubilo je cerkovnika, ko je zvonil hudi uri.

— **Tržaške volitve.** V prvem razredu ki je volil dne 9. t. m. voljenih je 10 progresovcev in 2 konservativca. Konservativna stranka je računala na popolno zmago v tem razredu. — V nedeljo vršile so se volitve v okolici. Slovenci zmagali so vkljub strašanskemu pritisku progresovcev v petih okrajih in bodo torej imeli v obč. svetu ednega poslanca več nego doslej: Izvoljeni so bili: V I. okraju dr. Andr. Sancin s 189 proti 149 glasom; v II. okraju progresovec Leopold Mau-

riner s 124 proti 82 glasom, katere je dobil slovenski kandidat J. Križmančič; v III. okraju drž. posl. Ivan Nabergoj s 145 proti 56 glasom; v IV. okraju Fran Dolencec s 137 proti 88 glasom; v V. okraju drž. posl. Ivan Nabergoj s 187 proti 165 glasom, katere je dobil kaplan Pacor, sicer kandidat na svojo roko, a prijatelj progresovskim težnjam; v VI. okraju Ivan Gorjup z 210 proti 104 glasom. Ker je vitez Nabergoj voljen v III. in V. okraju, bo prepustil III. okraj, da izvolijo drugega kandidata, v V. okraju pa mandat obdrži. Da je izid volitev v okolici toli povoljen gre zasluga v prvi vrsti vrlemu političnemu društvu „Elinost“. — Tako so volitve dokončane in v prihodnjem mestnem zboru sedelo bo 35 progresovcev, 14 konservativcev in 5 Slovencev. Cel izid volitev kaže velikanski poraz Rinaldinijeve vlade v Trstu. Kaj poreče neki k temu osrednja vlada na Dunaji. „Edinost“ poroča že o glasu, da Rinaldini odstopi in da na njegovo mesto stopi kak general.

— **Občni shod rudarjev** vršil se bode od 14. do 17. avgusta t. l. v Celovci. Zaduži taki shod bil je l. 1888 na Dunaji.

— **Trboveljska premogovnikova družba** bode za l. 1892 izplačala po 7 gld. dividende; lani je dividenda znašala 9 gld. Vzrok manjš-mu dobičku so bili največ rudarski štrajki.

— **Darilo.** Kranjska hranilnica podarila je podružnici c. kr. kmetijske družbe v Št. Jerneji 1000 gld. za ustanovitev ondodnega žrebišča.

— **Slavnost** v korist družbe sv. Cirila in Metoda, katero je priredila družbina podružnica za Šiško v nedeljo dne 11. t. m. na Koslerjevem vrtu, vspela je vkljub nagajivemu vremenu dobro in nesla čistega dobička 130 gld.

— **Ponarejene krone.** Jedva je prišel nov denar v promet, že so se našli ponarejalci. Na Štajarskem so dobili ponarejene krone. Ponarejene so dobro, samo da nima cvenka. Narejene so morda iz nikla.

— **Nesreča.** V Predvoru pri Kranji ubilo je pri podiranju grajščinske sušilnice delavca Andreja Balantiča iz Brega.

— **Tatvine.** Čuje se o večjih tatvinah po Ljubljani. Pri Virantu vzeta bila je iz omare zlata ura z verižico, v dveh drugih krajih pa več srebrnih žlic iz kuhinj. Gosp. Jan. Kozjeku starinarju na sv. Petra cesti vzeti je bilo te dni za 600 do 700 gld. raznih dragocenosti. Sumi se, da vse te tatvine doprinaša eden in isti zločinec, ki se je od kod drugod priklatil v Ljubljano. Policija zasleduje prav pridno tega zločinca.

— **Dom družbe sv. Mohorja v Celovci** dodelan je do strehe, te dni pričeli so že tesarji svoje delo in v par dneh bo dom pod streho.

— **Iz delegacije.** Kranjski delegat g. Pfeifer govoril je v seji dne 15. t. m. pri točki vojaške potreščine in je poudarjal patrijotično mišljenje Slovanov, posebno Slovencev, obžaloval, da se je odpravil slovenski službeni jezik pri 7. pešpolku in je pozivljal vojnega ministra, naj stvar natanko preišče in zopet uvede slovenski jezik, če je nad 20 % Slovencev. Dalje govoril je delegat o preložitvi vojne bolnice in oskrbovalnega skladišča v Ljubljani, za katero premestitev iz mesta je občina pripravljena žrtvovati mnogo ter je izrekel nadejo, da se ta stvar reši ugodno.

— **Slovesno otvorjenje Savskega mostu pri Smledniku** vršilo se je minolo sredo dne 14. t. m. popoldne. Slavnost bila je prav lepa; prisustvali so ji gg.: dvorni svetnik Schemerl kot zastop. dež. vlade, dež. glav. Detela, dež. odborn. ces. svetnik Murnik in dr. Papež, okrajni glav. ljubljanski vladni svetnik Mahkot in okrajni glavar kranjski dr. Gstettenhofer, okrajna cestna odbora kranjske in ljubljanske okolice, mnogo čč. gg. duhovnov, več gospode iz Kranja in na stotine praznično oblečenega ljudstva, zbranega na obeh savskih bregovih. Gosp. dvornega svetnika Schemerla kot zastopnika dež. vlade

pozdravila je ob prihodu belooblečena deklica in mu izročila lep šopek. Dvorni svetnik se je na vsprejemu lepo zahvalil, na kar se je pričelo slovesno otvorjenje. Na smledniški strani mostu napravljen je bil altar in ob zvonjenji zvonov in pokanji topičev blagoslovil je gospod smledniški župnik z azistencijo večih gg. duhovnov most. Na to je načelnik cestnega odbora kranjskega velezaslužni g. Kržič nagovoril v jedrnatem govoru zbrane dostojanstvenike in zbrano občinstvo sploh. Zahvalil se je vsem, ki so pripomogli do zgradbe mostu, zaklical trikratni „Slava“ presvitlemu cesarju in zaprosil g. dvor. svet. Schermerla, da otvori most. Dvor. svet. odgovori in končno izreče, da je most za promet odprt. Zdaj podalo se je vse občinstvo, na čelu učenci in učenke ljudskih šol smledniške, trbojske in pirniške na desni breg Save v gozd, kjer se je razvila pravcata ljudska veselica. Mej napitnicami na presvitlega cesarja, dvornega svetnika, dež. glavarja, duhovščino, dež. poslance, okr. glavarja kranjskega, načelnika okr. cestnega odbora kranjskega in druge, ki so podpirali in omogočili zgradbo mostu, ter mej popevanjem narodnih pesmij zaključila se je pozno v mraku prelepa slovesnost.

— **Štrajk odvetnikov.** Na Španjskem so začeli odvetniki štrajk, ker jim ne ugajajo nekateri reformni načrti pravosodnega ministra. Ministerstvo baje ne misli z lepo odjenjati.

— **Panamska afeta.** Najvišje sodišče je razveljavilo obsodbo podjetnikov panamskega prekopa, ker je stvar že zastarela.

— **Oropani vlak.** Pri osebnem vlaku, ki je vozil v Varžavo po vislenski železnici, so vlomili v pratežni voz in odnesli 7 železnih kaset, v katerih je bilo 70.000 rubljev. Zločincev še neso dobili.

— **Štrajk v Kladnem.** V železniških premogovnikih v Kladnem na Češkem je blizu 8000 delavcev ustavilo delo zaradi prenizke plače. Vojaščina in žandarmerija v Kladnem sta se močno pomnožili, da vzdržujeta red.

— **Velike povodnji** so zadnje dni bile v Galiciji in na Ogerskem. Izstopivše vode so poplavlile mnogo vasij. Podrle so več hiš in mostov, razdrle železnice, več živine pa tudi nekaj ljudij je potonilo, žito je popolnoma uničeno, koliko je škode se še ne da določiti.

— **Napad na generala Grüne v Pragi.** Medicinac Zednik je v Pragi napal kornega poveljnika Grüne in ga s pestjo udaril po hrbtu. General se je obrnil in s sabljo zamahnil, ko ga je hotel napadovalec zopet udariti in dijaka lahko ranil na glavi. Policija je prijela napadovalca. Ker se je močno branil, moralo ga zvezati in na nosilnicah odnesti. Sodi se, da je napadovalec blazen.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 14. junija 1893. Pšenica gld. 9.75 kr., rž gld. 7.50 kr., ječmen gld. 7.— kr., oves gld. 7.80 kr., ajda gld. 10.— kr., proso gld. 6.50 kr., turšica gld. 6.70 kr., leča gld. 14.— kr., grah gld. 14.— kr., fižol gld. 10.— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Loterijske srečke.

V Trstu dne 10. junija t. l.: 88, 32, 26, 52, 27.

V Lincu dne 11. junija t. l.: 57, 58, 2, 71, 90.

V Pragi dne 14. junija t. l.: 5, 74, 76, 51, 80.

Ženitvanska ponudba.

Mladi trgovec, 25 let star, kateri ima odprto prodajalnico v vrednosti čez 2000 gld., želi v zakon vzeti deklico v starosti od 20 do 30 let, katera tudi ima v gotovini 2000—3000 gld. Govoriti mora slovensko in nemško. — Resna pisma s fotografijo naj se pošljejo pod naslovom:

M. P. Številka 28799.

Pošta: Turnischa.
Comitat: Zala, Ungarn.
Poste restante.

Seb. Kneipp

Neogibno potrebno je za vsako družino
Kathreiner-jeva
Kneipp-ova sladna kava
z okusom prave kave.

Ta kava daje to prednost, da se lahko popusti tako škodljiva prava zrnata ali pa z raznimi cikorijskimi zmešana kava in se iz te kave naredi okusna ter zdrava in redilna pijača. — Nedosegljiva je kot do-datek k pravi kavi. (14—30)

Visoko priporočana za ženske, otroke in bolnike.

Ponaredeb se naj varuje.
Dobo se povsod. 1/2 kile 25 kr.

Krasni vzorci pošiljajo se privatnim naročnikom
zastonj in poštine prosto.

Bogate vzorčne knjige, kakor nikdar prej, pošlje se krojačem nekolekovano.

Jaz ne dajem popusta 2 1/2 ali 3 1/2 gld. pri metru in tudi nobena darila krojačem, kakor se pri nasprotnikom na škodo naročnikov godi, jaz imam le zadne in točne cene, tako da vsak privatni naročnik dobro in ceno kupi. Zategadelj se naj le moje vzorčne knjige zahtevajo.

Svarim tudi pred zopetnim cenejšim pismom nasprotnikov.

Blago za obleke.

Paruvien in dosking za preč. duhovščino, predpisano blago za c. kr. uradniške uniforme, veterance, ognjegasce, telovadce, livreje, sukno za bilarde in mize, prevleka za vozove, loden, tudi nepremočljiv za lovske sukne, perilo, potna ogrinala od 4—14 gld. itd.

Kdor toraj ceno, pošteno, trpežno, čisto volneno sukno in ne cene cunje, ki niso plačila za krojača vredne, kupiti hoče, naj to stori pri

Ian. Stikarofsky-u v Brnu (Manšester avstrijski).

Največa zaloga sukna v vrednosti 1/2 milijona gld.

Da se vidi velikost in zmožnost naše hiše naj bo povedano, da je v moji roki največi izvoz blaga v Evropi, izdelovanje grebenaste preje (Kammgarn), krojaških priprav in velika knjigoveznica, druženo. Vabim toraj p. n. občinstvo, komur je dana priložnost mene v svojih velikanskih prodajalnih prostorih obiskati, v katerih 150 ljudi dela, da se prepriča v istinosti goraj navedenega.

Pošlje se le po poštnem povzetju.

Dopisuje se v nemškem, češkem, ogrskem, polskem, laškem, francoskem in angleškem jeziku. (19—18)